

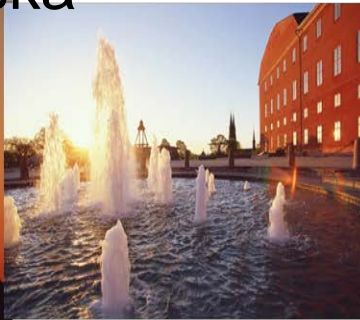
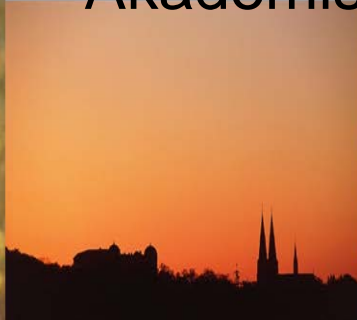

AKADEMISKA
SJUKHUSET

B-Ketoner

Sura erfarenheter från Uppsala

Johanna Helmersson Karlqvist
Specialistläk Klinisk kemi,
Akademiska

LINUS
29 aug 2019

Patientfall

Lisa, 19 år, söker akuten för ont i magen sedan 2 dagar, även kräkts flera gånger idag. Är trött. Berättar att hon kissat mycket de senaste 2 veckorna och även ätit och druckit mer än vanligt. Tidigare frisk, inga mediciner. Inga allergier.

AT: Trött, men vaken och orienterad x 3. Temp 36,7.

BT: 110/55mmHg

Hud: Nedsatt hudturgor, torra slemhinnor/tunga

Hjärta: Regelbunden rytm, inga blåsljud. Takykard, puls 135 slag/min

Pulm: Normala andningsljud, frekvens 25/min.

Buk: Mjuk men diffust öm. Inga palpabla resistenser

Labsvep:

Kemi	Enhet	Lisas värde	Referensvärde
B-Hemoglobin	g/L	133	120-150
B-Leukocyter	10 ⁹ /L	14,5*	3,5-9,0
B-Trombocyter	10 ⁹ /L	357*	150-350
P-CRP	mg/L	15*	<5
P-Glukos	mmol/L	15*	4,0-6,0
P-Natrium	mmol/L	135*	137-145

Arteriell blodgas	Enhet	Lisas värde	Ref
aB-pH	pH-enheter	7,16*	7,35-7,45
aB-pO ₂	kPa	11	11-14
aB-pCO ₂	kPa	3,1*	4,6-6,0
aB-Standardbikarbonat	mmol/L	4*	22-30
aB-Basöverskott	mmol/L	-20	-3 till 3

	Enhet	Lisas värde	Ref
B-Ketoner, 3-hydroxybutyrat	mmol/L	5,2*	<0,6

Nydebuterad diabetes med ketoacidosis

Vad är ketoner? = syra i blodet

Hur?

Hjärna/muskel har energi

Fettväven bryts ner

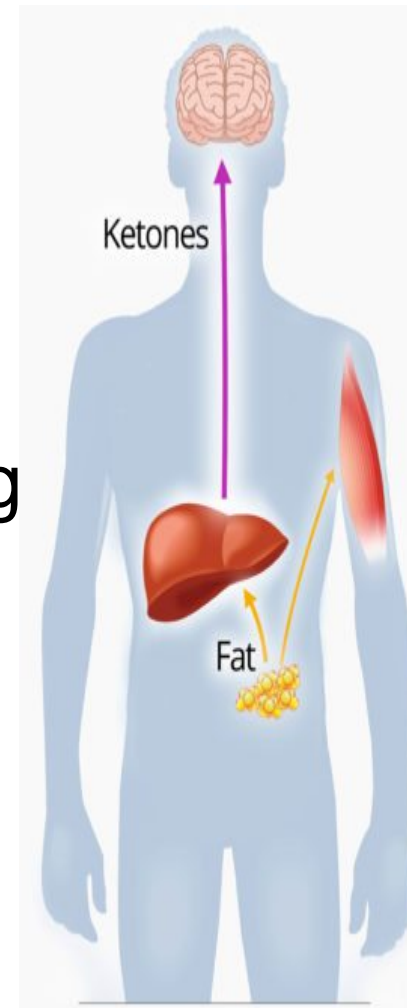
Ketoner bildas

När?

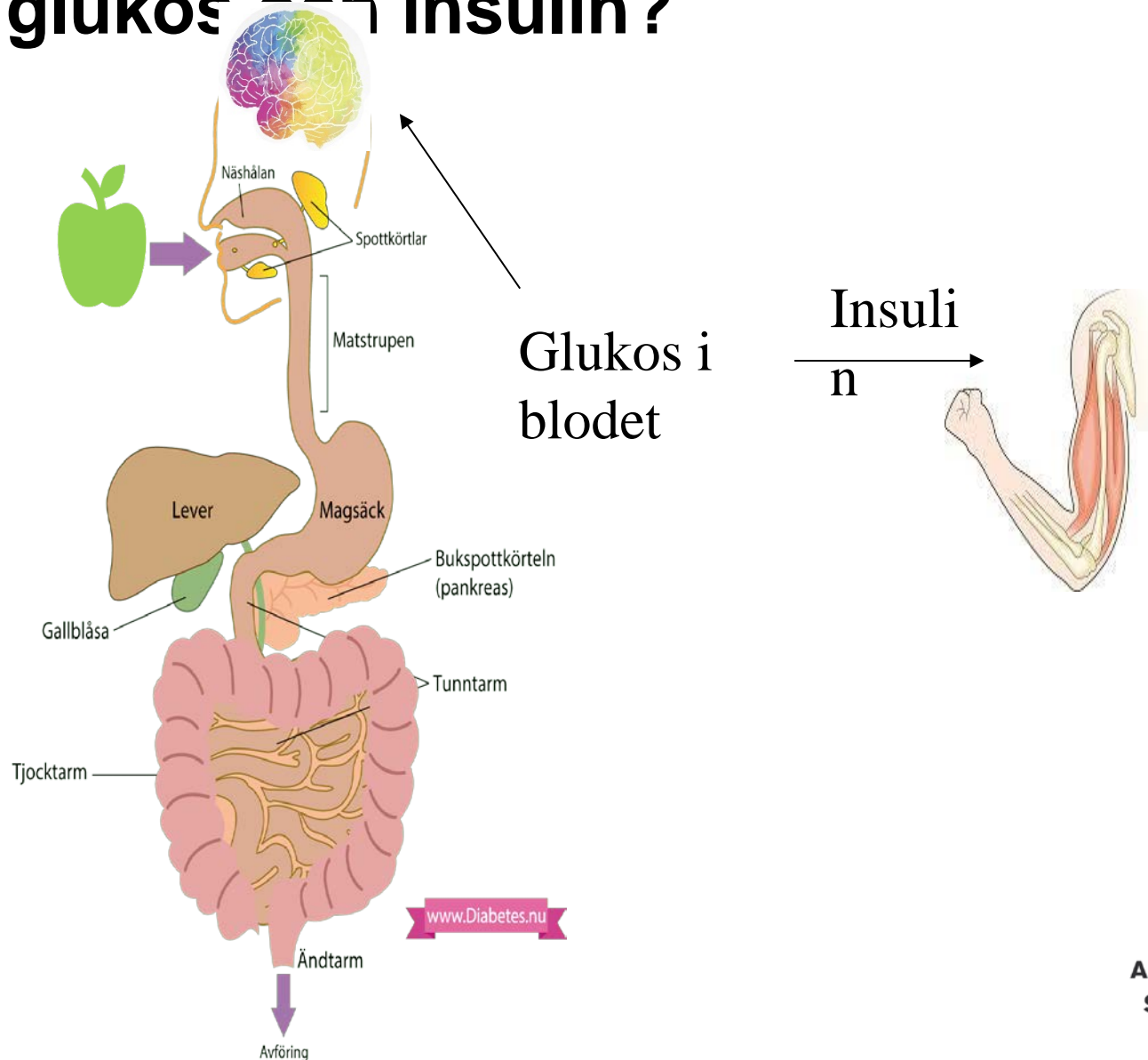
Svält/fasta hos alla

Insulinbrist vid diabetes, läkemedel
vid diabetes

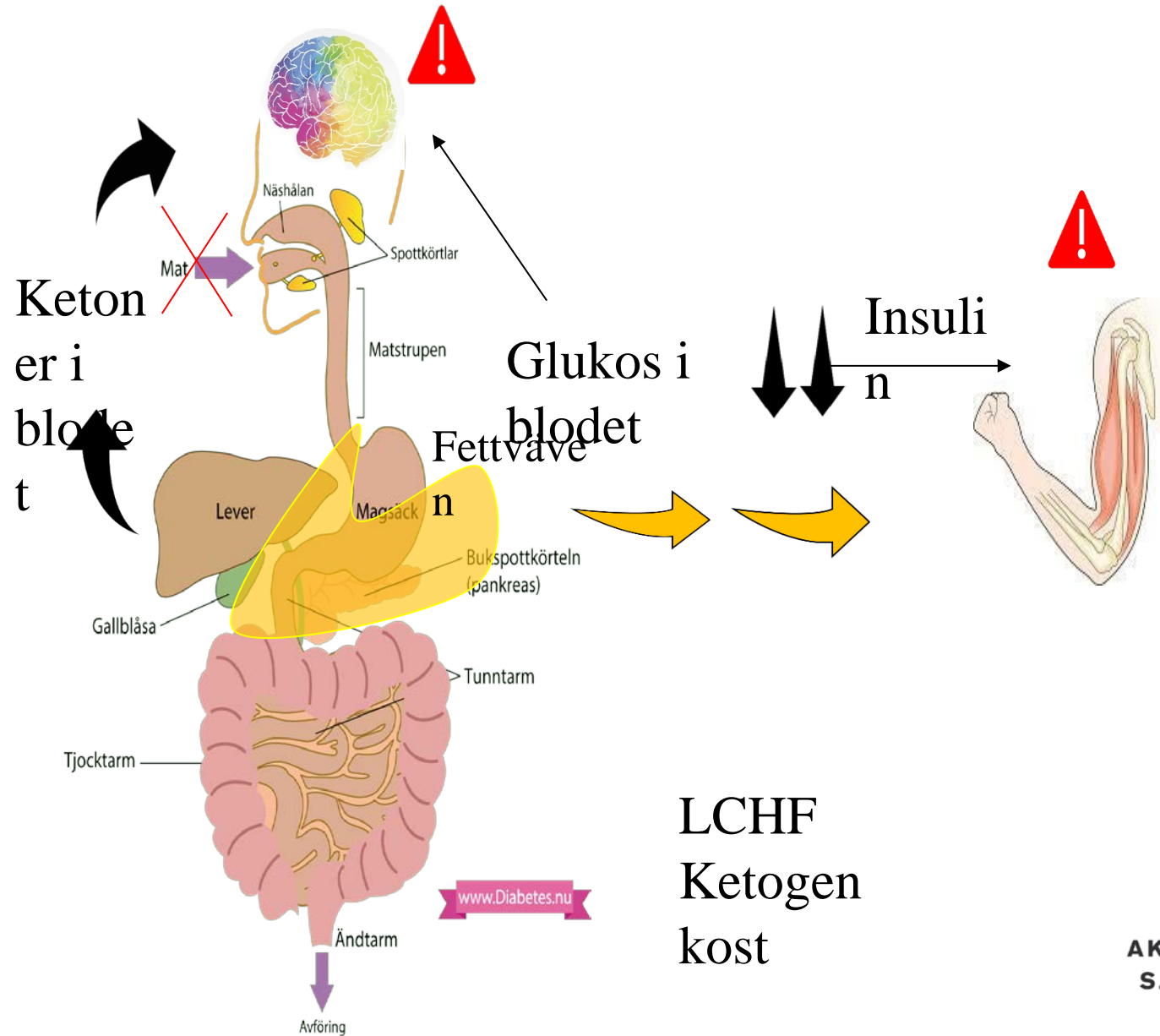
Alkoholmissbruk

Hur fungerar det normalt med glukos och insulin?

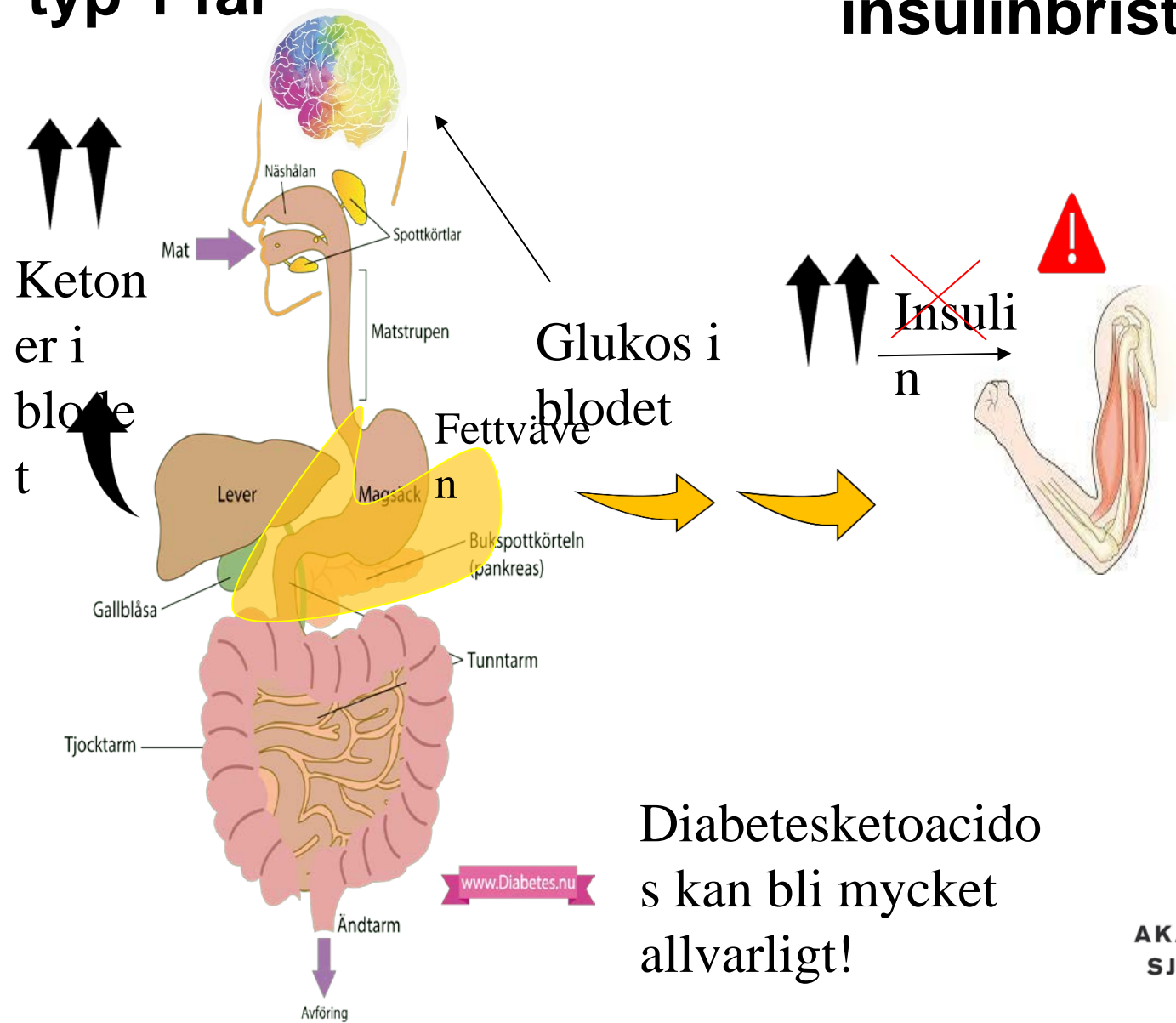

Vad händer när vi svälter?

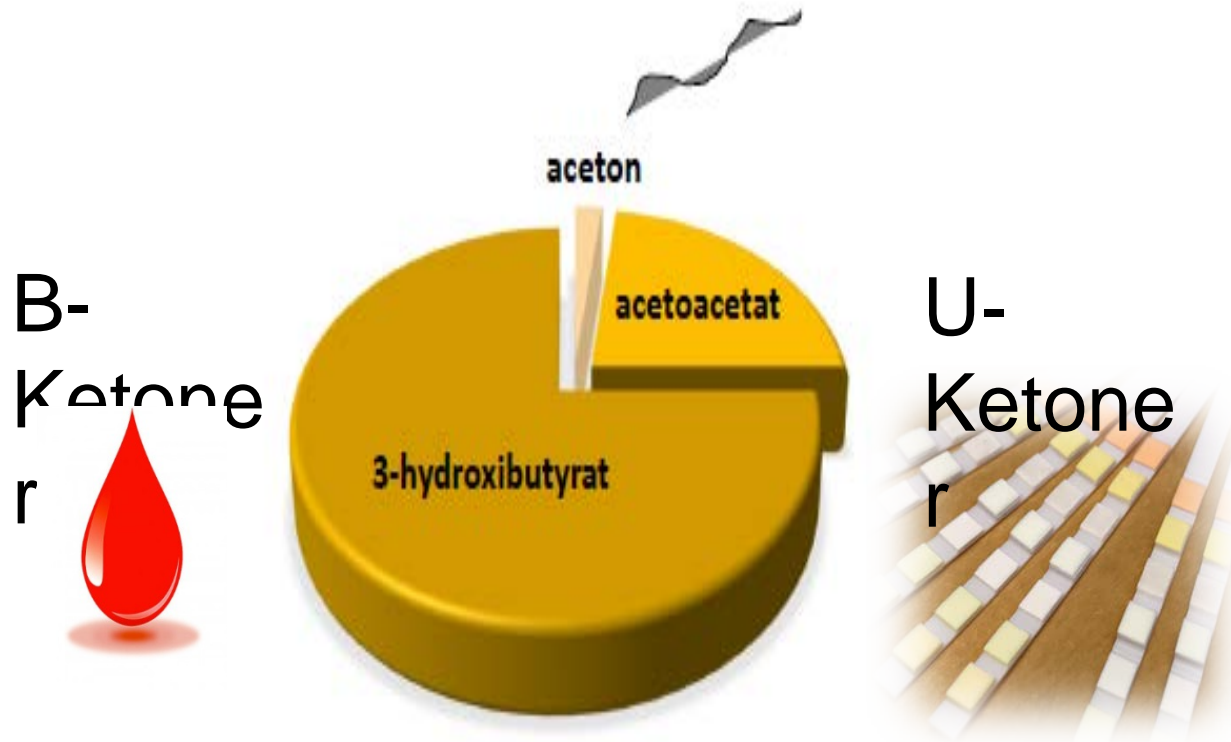

Vad händer när en person med diabetes typ 1 får insulinbrist?

Diabetesketoacidosis kan bli mycket allvarligt!

Hur kan ketoner mätas?

Snabbare
diagnos vid
ketoacidosis!

Kommer
sent

B-Ketoner finns i internationella vårdprogram för diabetes

Diabetes hos barn och vuxna:
Diagnoskriterium för
diabetesketoacidosis

B-Ketoner ≥ 3 mmol/L

Vid monitorering av
diabetesketoacidosis hos vuxna:
Enligt Brittiska diabetessällskapet är
målet att sänka B-Ketoner med 0,5
mmol/L i timmen

Instrument för B-Ketoner

*Reagens finns för sjukhusplattformar
men endast få har det uppsatt för akut
rutinbruk

*Patientnära mätare för sjukhusbruk och
primärvård
(en ntiome

B-Ketoner används av patienten i hemmet eller på akutmottagningen:

TABELL I. Signifikant stegring
av blodketoner kontra risken
för att utveckla diabetes-
ketoacidosis.

	Blodketoner
Ingen risk	<0,6 mmol/l
Låg risk	0,6–1,5 mmol/l
Viss risk	1,5–3,0 mmol/l
Hög risk	>3,0 mmol/l

Ref Jendle et al. Mätning av blodketoner -när, var och
hur. Läkartidningen, 2012;45:2031

AKADEMISKA
SJUKHUSET

Test av två patientnara matare mot referensmetod på Karolinska CMMS (Centrum för medfödda metabola sjukdomar)

FreeStyle
Precision Pro,
Abbott

StatStrip, Nova
Biomedical,
Menarini
diagnostics

Provmaterial

PNA-mätare:

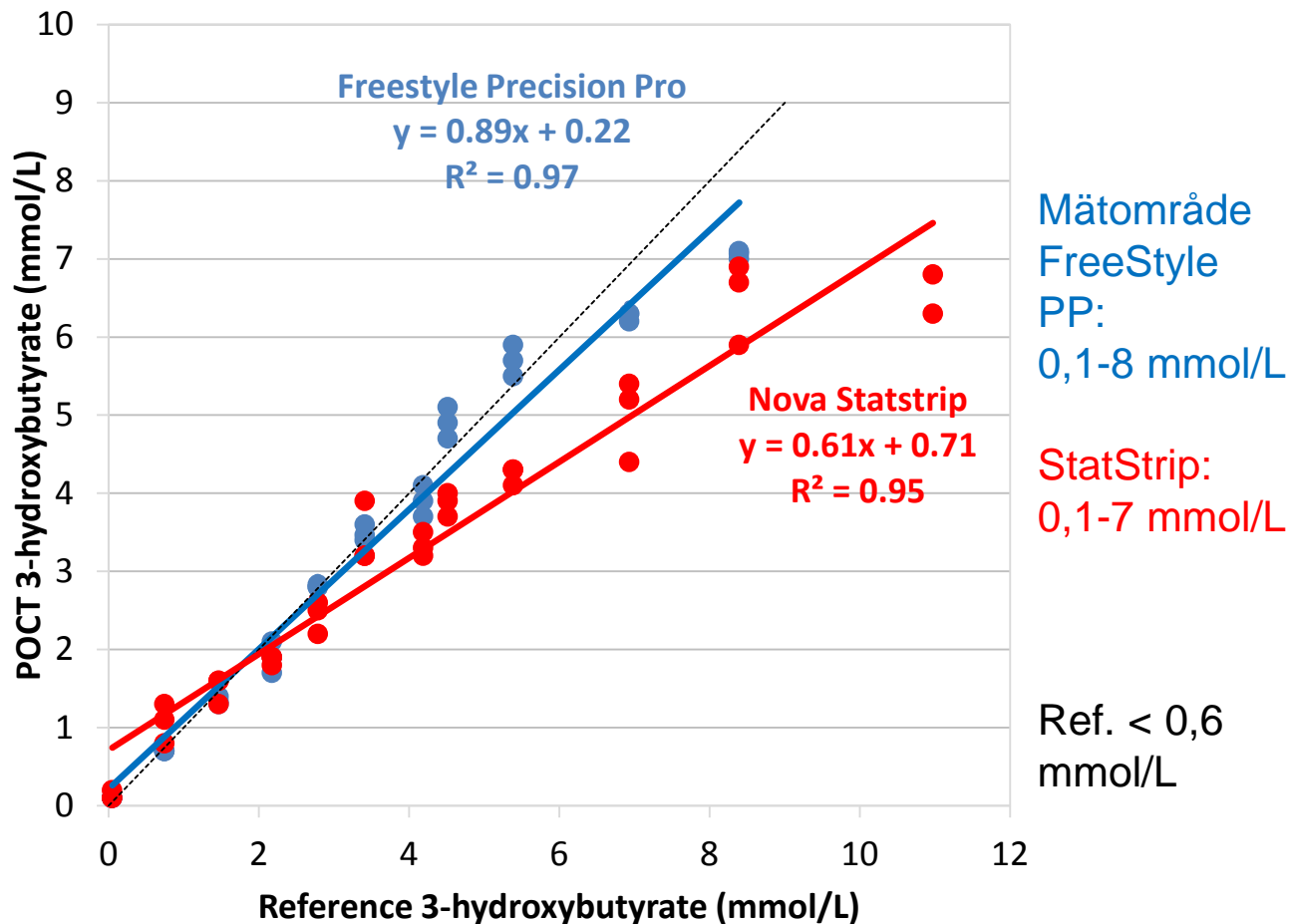
Hepariniserat helblod spikat med stamlösning med 3-hydroxibutyrat.

Referensmetoden på Karoliska
CMMS:

kylcentrifugerat, plasma på is

Jämförelse av PNA-mätarna mot CMMS, korrelation

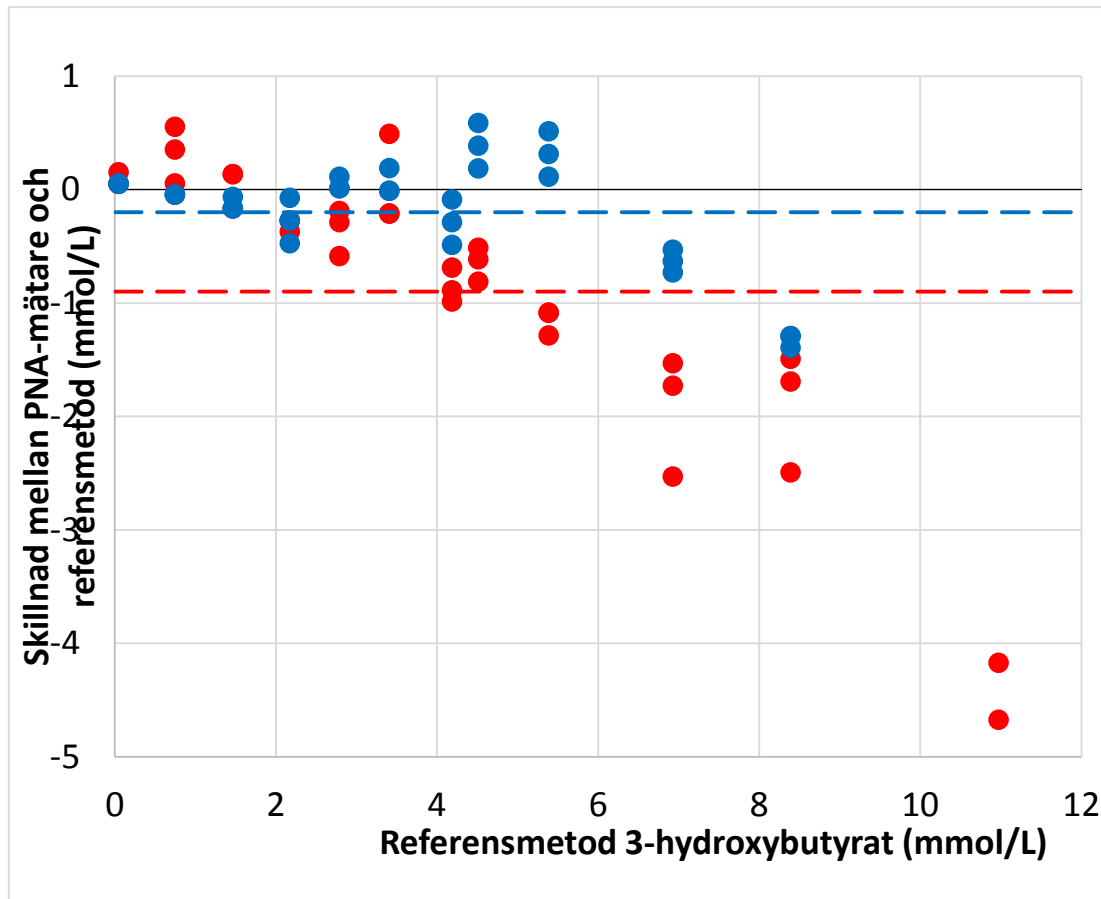
Helmersson-Karlqvist J et al. Evaluation of Nova StatStrip and FreeStyle Precision Pro blood ketone tests using 3-hydroxybutyrate doped samples. J Clin Lab Anal. 2019;33:e22851

AKADEMISKA
SJUKHUSET

Skillnad PNA-mätare mot CMMS vid olika ketonnivåer, biasplot

Medelavvikelse FreeStyle Precision Pro, -0,2 mmol/L

Medelavvikelse StatStrip, -0,9 mmol/L

Vi valde Abbott:

Erfarenheter av kontrollmaterial:

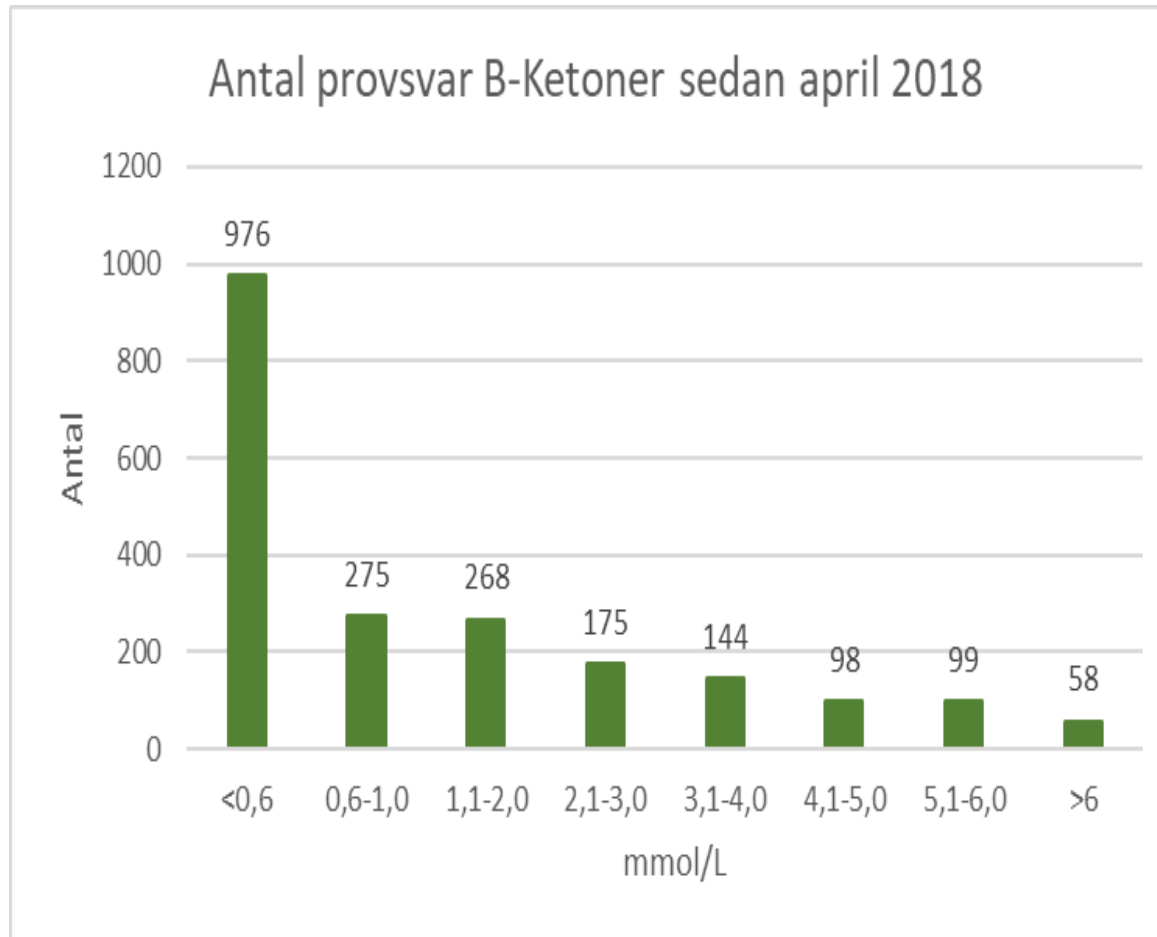
	CV Lot-till- lot	CV Instrument- till- instrument
0,7 mmol/L	13 %	6 %
2,4 mmol/L	6 %	4 %
4,4 mmol/L	5 %	4 %

28 instrument
13 loter

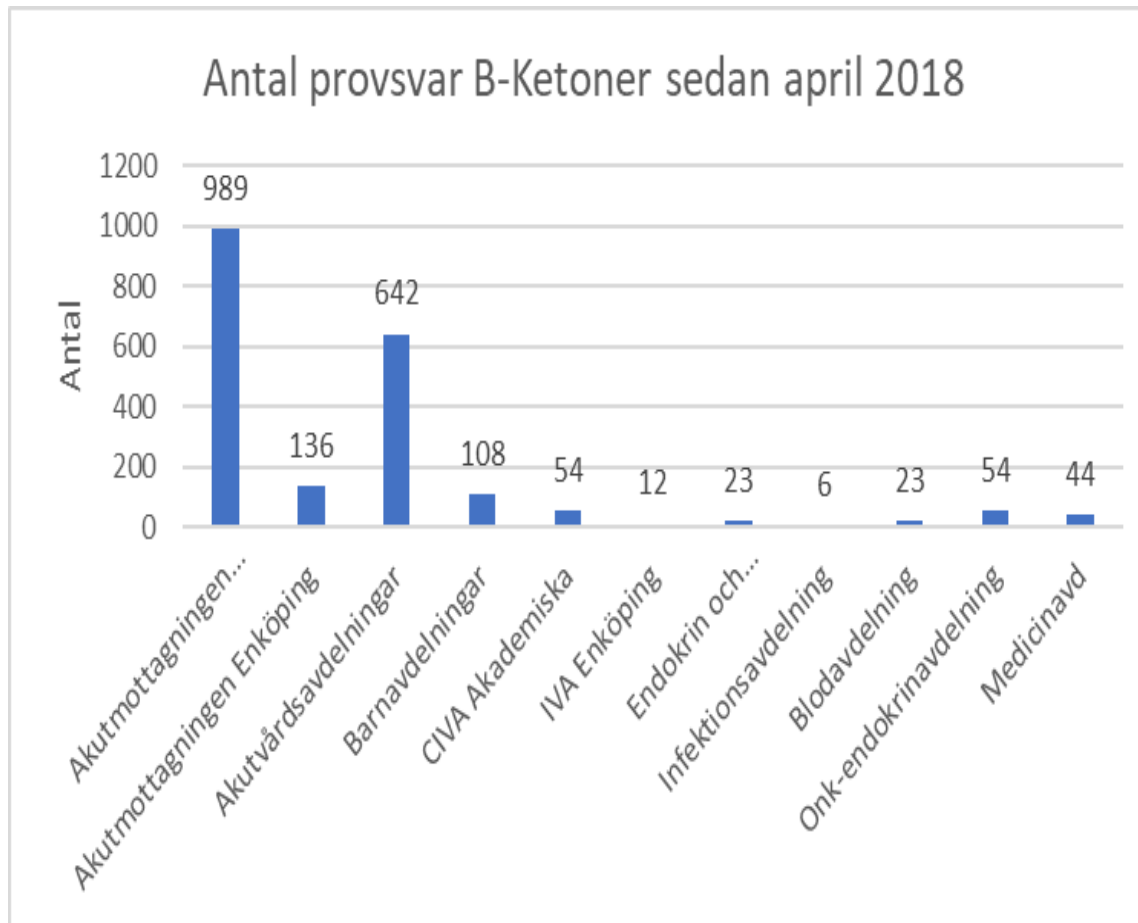

AKADEMISKA
SJUKHUSET

Hur sura är patienterna på Akademiska?

Vilka avdelningar analyserar B-ketoner?

Metodbyte våren 2020...

AKADEMISKA
SJUKHUSET

Tack för uppmärksamheten!

AKADEMISKA
SJUKHUSET